

Civilutskottets betänkande 2018/19:CU1

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker ett förslag om anslag för utgiftsområde 18 som har lagts fram gemensamt av Moderaterna och Kristdemokraterna och som är baserat på partiernas budgetmotioner. De föreslagna anslagen uppgår till sammanlagt ca 4 742 miljoner kronor för 2019. Utskottets anslagsförslag innebär bl.a. att stödet för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer, stödet till kommuner för ökat bostadsbyggande, investeringsstödet för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande och stödet för innovativt och hållbart byggande ska avvecklas. I vissa fall ska avvecklingen ske på några års sikt. Utskottet tillstyrker även ett gemensamt förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna om att regeringen inte ska bemyndigas att ingå några nya ekonomiska åtaganden för vissa av stöden.

Utskottets anslagsförslag innebär vidare att anslaget till Lantmäteriet höjs i syfte att möjliggöra en utökning av antalet arbetstillfällen i Kiruna.

Regeringens förslag i budgetpropositionen i de delar som inte mött invändningar i det gemensamma förslaget tillstyrks av utskottet.

Övriga motionsförslag avstyrks.

I betänkandet finns tre reservationer (SD, V och KD) och fyra särskilda yttranden (S, SD, C, V, L och MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet har avstått från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:1 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Cirka 20 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Budgetprocessen i riksdagen	6
Betänkandets disposition.....	7
Utskottets överväganden.....	8
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 18	8
Anslag inom utgiftsområde 18	10
Bostadspolitiskt mål	23
Konsumentpolitiskt mål.....	24
Upphävande av lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn.....	26
Reservationer	27
1. Bostadspolitiskt mål, punkt 2 (V).....	27
2. Bostadspolitiskt mål, punkt 2 (KD).....	28
3. Konsumentpolitiskt mål, punkt 3 (SD).....	29
Särskilda yttranden	30
1. Anslag inom utgiftsområde 18, punkt 1 (S, V, MP)	30
2. Anslag inom utgiftsområde 18, punkt 1 (SD).....	33
3. Anslag inom utgiftsområde 18, punkt 1 (C)	35
4. Anslag inom utgiftsområde 18, punkt 1 (L)	36
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	38
Propositionen	38
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	38
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	41
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden.....	43
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	44
<i>Bilaga 5</i>	
Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden	45
<i>Bilaga 6</i>	
Regeringens lagförslag	46

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag inom utgiftsområde 18

a) Anslagen för 2019

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för 2019 inom utgiftsområde 18 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 18 punkt 3 och motionerna

2018/19:2914 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 1 och

2018/19:2948 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 1 och avslår motionerna

2018/19:1120 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkandena 27 och 31,

2018/19:2366 av Mikael Eskilander m.fl. (SD) yrkandena 1–7,

2018/19:2630 av Ola Johansson m.fl. (C),

2018/19:2914 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 37,

2018/19:2948 av Mats Green m.fl. (M) yrkandena 2–6 och

2018/19:2994 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 1.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2019 ställa ut kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder, avlösen av kommunala borgensåtaganden och lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp vid förvärv av fastigheter för ombildning till kooperativ hyresrätt som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 8 000 000 000 kronor.

2. under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som utskottet föreslår i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 18 punkt 2 och motion

2018/19:2948 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 7,

bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 18 punkt 4 och avslår motion

2018/19:2994 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 2.

2. Bostadspolitiskt mål

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:410 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 och

2018/19:2914 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 1 (V)

Reservation 2 (KD)

3. Konsumentpolitiskt mål

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:981 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2018/19:2366 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 8.

Reservation 3 (SD)

4. Upphävande av lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 18 punkt 1.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 13 december 2018

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP)*, Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S)*, Mats Green (M), Elin Lundgren (S)*, Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilandersson (SD)*, Leif Nysmed (S)*, Ola Johansson (C)*, Momodou Malcolm Jallow (V)*, Jörgen Warborn (M), Roger Hedlund (SD)*, Sanne Lennström (S)*, Joakim Järrebring (S)*, Robert Hannah (L)*, Angelica Lundberg (SD)* och Lars Beckman (M).

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2018/19:1 i de delar som gäller utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 med förslag i frågor som har anknytning till anslagsförslagen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2019 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som M, SD, C, KD och L föreslår i sina anslagsmotioner. I bilaga 4 och 5 finns utskottets förslag till anslag för 2019 och beställningsbemyndiganden.

I propositionen anförs att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (prop 2018/19:1 utg.omr. 18 s. 13–14). Utgångspunkten för förslagen i propositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har vissa generella justeringar av anslagen gjorts i enlighet med vad som redovisas i propositionen. Regeringen har avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet.

I propositionen behandlas också regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn. Regeringen har inhämtat synpunkter på förslaget från Boverket. Regeringen anser att lagförslaget är av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Ett yttrande från Lagrådet har därför inte inhämtats.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och regeringens lagförslag finns i bilaga 6.

Under beredningen av ärendet har tjänstemän från Näringsdepartementet informerat utskottet med anledning av motionsförslag gällande anslagen 1:2, 1:3 och 1:7–1:11 inom utgiftsområde 18.

I ärendet har Astma- och Allergiförbundet lämnat in en skrivelse.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen beslutade den 12 december 2018 att fastställa utgiftstak, utgiftsramar och inkomster för statens budget enligt ett förslag som lagts fram

i en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna (bet. 2018/19:FiU1, res. 5, rskr. 2018/19:62). För utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik innebär det att ramen för 2019 bestämts till 4 742 123 000 kronor. Det är inom denna utgiftsområdesram som civilutskottet ska föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas.

Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. I propositionen lämnar regeringen en sådan redovisning. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 18 i budgetpropositionen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller anslag inom utgiftsområde 18 för 2019. Sedan behandlas motionsförslag om de bostadspolitiska och konsumentpolitiska målen. Slutligen behandlas regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 18

Propositionen

Utgiftsområde 18 är uppdelat i två områden: Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet samt Konsumentpolitik. Riksdagen har beslutat om ett bostadspolitiskt mål och ett konsumentpolitiskt mål för utgiftsområdet.

Målet för Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Med utgångspunkt från det övergripande målet anges delmål för områdena samhällsplanering, hållbara städer, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet. Resultat redovisas för nämnda områden. Något resultat redovisas inte längre särskilt för forskningsfrågor. Resultatindikatorer finns för områdena samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet.

Målet för konsumentpolitiken är väl fungerande konsumentmarknader och en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar konsumtion. Resultat redovisas utifrån indikatorer och andra bedömningsgrunder. Vissa nya bedömningsgrunder har tillkommit sedan budgetpropositionen för 2018.

Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att regeringen har avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten mot bakgrund av att propositionen har beslutats av en övergångsregering. Resultatredovisningen innehåller därför inte någon bedömning av måluppfyllelsen. Utskottets analys av resultatredovisningen görs utifrån dessa förutsättningar.

Det pågår sedan flera år en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen. Utskottet ser positivt på detta utvecklingsarbete och anser att det är viktigt att dialogen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen fortsätter.

Resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Utskottet vill därför understryka vikten av att resultatredovisningen har en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de

får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om. Som utskottet framhållit i tidigare budgetbetänkanden är det önskvärt att regeringens resultatredovisning koncentreras till att redovisa uppnådda resultat av genomförda statliga insatser i förhållande till målen och att sambandet mellan mål, resultat och de beslutade anslagen tydligt framgår.

När det gäller området Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet har utskottet senast i förra årets budgetbetänkande påpekat behovet av att resultatredovisningen renodlas och att tyngdpunkten läggs på uppnådda resultat av statliga insatser. Årets resultatredovisning har i vissa delar en tydligare struktur (detta gäller t.ex. området bostadsmarknad). Enligt utskottets uppfattning finns det dock behov av fortsatt arbete för att tydliggöra vilka resultat som har uppnåtts.

Utskottet har i tidigare budgetbetänkanden även framhållit vikten av tydliga indikatorer. I förra årets budgetbetänkande framförde utskottet synpunkter när det gällde två resultatindikatorer inom området byggande. Flertalet resultatindikatorer inom området har nu omarbetats. För området bostadsmarknad har nya resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder använts. Vissa resultatindikatorer för området lantmäteriverksamhet har omformulerats.

I fråga om området Konsumentpolitik har vissa tillägg gjorts när det gäller de resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder som används vid resultatredovisningen i förhållande till förra årets budgetproposition. Liksom tidigare år ligger tyngdpunkten på redovisning av olika insatser som gjorts inom området. Redovisningen har koncentrerats till åtgärder som vidtagits inom ramen för konsumentpolitiken.

Utskottet anser att det är viktigt att fortsätta utvecklingsarbetet när det gäller resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder inom utgiftsområdet.

Anslag inom utgiftsområde 18

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen och lämnar bemyndiganden för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik i enlighet med utskottets förslag. Det innebär avvikelser i förhållande till regeringens förslag i budgetpropositionen när det gäller fem anslag och tre bemyndiganden.

Jämför särskilt yttrande 1 (S, V, MP), 2 (SD), 3 (C) och 4 (L).

Propositionen

Principer för utformningen av propositionen

Regeringen anför att utgångspunkten för förslagen i propositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

De sedvanliga finansieringsprinciper som används vid beredningen av regeringens budgetförslag har i enlighet med ramverket för finanspolitiken tillämpats även när denna proposition tagits fram (skr. 2017/18:207, bet. 2017/18:FiU32, rskr. 2017/18:334).

Regeringen anför vidare att den utöver förslag om anslag även lämnar nödvändiga förslag om beställningsbemyndiganden och andra finansiella befogenheter samt övriga förslag på finansmaktens område som kräver riksdagens ställningstagande inför det kommande budgetåret. Vid bedömningen av storleken på beställningsbemyndigandena har en prövning gjorts utifrån tidigare beslutade bemyndiganden och med hänsyn till de föreslagna anslagsnivåerna.

Enligt vad regeringen anför är det endast sådana förändringar i förhållande till riksdagens ursprungliga budgetbeslut för 2018 som varit förenliga med vad som ovan angetts som har föreslagits. Budgetförslaget innebär i de allra flesta fall att den statliga verksamheten kan genomföras i samma omfattning som 2018. Vissa anslagsnivåer har blivit lägre än de beräkningar regeringen tidigare redovisat för 2019, medan andra har blivit högre. Vid behov kan förslag till ändringar i budgeten lämnas under pågående budgetår.

Budgetförslag

I budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1) föreslår regeringen att ramen för utgiftsområde 18 ska uppgå till ca 6 972 miljoner kronor 2019, varav 6 703 miljoner kronor för området Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet och 269 miljoner kronor för området Konsumentpolitik.

Nedan följer en kortfattad redovisning av regeringens förslag för respektive anslag inom utgiftsområdet. Under vissa anslag redovisas även förslag om bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för regeringen att ingå under 2019, vilka innebär utgifter för de kommande åren.

1:1 Bostadspolitisk utveckling: Anslaget får användas för utgifter för insatser inom det bostadspolitiska området. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 20 600 000 kronor till anslaget för 2019.

1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner med en svag bostadsmarknad för undsättning eller omstrukturering av kommunala bostadsföretag med ekonomiska svårigheter och för statsbidrag till kommuner med en svag bostadsmarknad för stöd till företag som tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Stödet för omstrukturering av kommunala bostadsföretag regleras i förordningen (2018:111) om statsbidrag till kommuner med svag bostadsmarknad. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 94 500 000 kronor till anslaget för 2019. Dessutom föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 43 000 000 kronor 2020–2027.

1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som går i borgen för enskilda hushålls skyldighet att betala hyra för sin bostad (kommunala hyresgarantier). Stödet till kommuner som går i borgen för enskilda hushålls skyldighet att betala hyra för sin bostad regleras i förordningen (2007:623) om statligt bidrag för kommunala hyresgarantier. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 43 000 000 kronor till anslaget för 2019.

1:4 Boverket: Anslaget får användas för Boverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för internationellt arbete. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 318 823 000 kronor till anslaget för 2019. Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att

tidigare beräknad ökning av anslaget för satsningen giftfria bostäder utblir 2019–2021 och att satsningen upphör som planerat fr.o.m. 2022. Regeringen anför vidare att enligt propositionen Nationell strategi för klimatanpassning (prop. 2017/18:163, bet. 2017/18:MJU22, rskr. 2017/18:440) behövs det ett samordnande ansvar för klimatanpassning inom sektorn fysisk planering. Enligt propositionen bör Boverket få i uppdrag att vara samordnande myndighet för klimatanpassning i förhållande till ny och befintlig bebyggelse. För att finansiera Boverkets arbete föreslår regeringen att anslaget ökas med 5 000 000 kronor per år. Anslaget 1:10 Klimatanpassning inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård minskas med 6 000 000 kronor.

I anslutning till förslaget om Boverkets anslag redovisas även uppgifter om det system med kreditgarantier som administreras av Boverket. Bestämmelserna om kreditgarantier finns i förordningen (2004:105) om statlig kreditgaranti för lån för bostadsbyggande m.m. och förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet. Finansieringen av dessa garantier sker utanför statens budget genom avgifter som ska täcka både garantiverksamheten och förvaltningskostnaderna. Avgifterna ska också täcka finansieringen av sådana fastighetsförvärv som Boverket undantagsvis får göra för att skydda statligt garanterade lånefordringar.

I budgetpropositionen föreslås att regeringen bemyndigas att under 2019 ställa ut kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder, kreditgarantier för avlösen av kommunala borgensåtaganden och kreditgarantier för lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp vid förvärv av fastigheter för ombildning till kooperativ hyresrätt som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 8 000 000 000 kronor.

Dessutom föreslås att regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2020–2022.

1:5 Statens geotekniska institut: Anslaget får användas för Statens geotekniska instituts (SGI) förvaltningsutgifter. SGI bedriver även avgiftsbelagd verksamhet. Intäkterna från den avgiftsbelagda verksamheten består av uppdragsverksamhet och disponeras av SGI. De verksamhetsgrenar hos SGI som finansieras med avgifter är geoteknisk och miljögeoteknisk rådgivning samt delar av geoteknisk och miljögeoteknisk forskning, utveckling och kunskapsförmedling. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 47 248 000 kronor till anslaget för 2019.

1:6 Lantmäteriet: Anslaget får användas för Lantmäteriets förvaltningsutgifter. Lantmäteriet bedriver även avgiftsbelagd verksamhet. De offentlighetsrättsliga avgifterna består dels av avgifter för lantmåteriförrättningar som Lantmäteriet disponerar, dels av expeditonsavgifter för inskrivning enligt jordabalken m.m. vilka Lantmäteriet inte disponerar.

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att den tidigare beräknade minskningen av anslaget med 250 000 kronor för att finansiera arbetet med ändrade gränser mellan enskilt och allmänt vatten genomförs. Minskningen bedöms inte påverka den

verksamhet som finansieras under anslaget i någon större utsträckning. Anslaget 1:2 Kammarkollegiet inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning föreslås ökas med motsvarande belopp. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 570 186 000 kronor till anslaget för 2019.

1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till energieffektivisering och renovering av flerbostadshus upplåtna med hyresrätt samt för statsbidrag till förnyelse av utomhusmiljöer. Anslaget får även användas för merkostnader för att administrera anslaget. Stöden regleras i förordningen (2016:837) om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden och i förordningen (2016:398) om stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 000 000 000 kronor till anslaget för 2019. Dessutom föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kronor 2020–2022.

1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som bidrar till ökat bostadsbyggande. Anslaget får även användas för merkostnader för att administrera anslaget. Stödet regleras i förordningen (2016:364) om statsbidrag till kommuner för ökat bostadsbyggande. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 300 000 000 kronor till anslaget för 2019.

1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för att anordna nya hyresbostäder och bostäder för studerande. Högst 43 000 000 kronor av anslaget får användas för merkostnader för att administrera anslaget. Stödet regleras i förordningen (2016:880) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla hyresbostäder och bostäder för studerande och i förordningen (2016:881) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 3 200 000 000 kronor till anslaget för 2019. Dessutom föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 500 000 000 kronor 2020–2022.

1:10 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till åtgärder mot radon i byggnader. Anslaget får även användas för utgifter för att administrera anslaget. Bidraget regleras i förordningen (2018:158) om bidrag till åtgärder mot radon i småhus. Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att tidigare beräknad ökning av anslaget uteblir 2019–2021 och att satsningen upphör som planerat 2022. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 34 000 000 kronor till anslaget för 2019. Dessutom föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor 2020 och 2021.

1:1 Innovativt och hållbart byggande: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för att främja innovativt och hållbart byggande av bostäder. Anslaget får även användas för utgifter för att administrera anslaget. Stödet regleras i förordningen (2018:199) om stöd för innovativt och hållbart byggande av bostäder. Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att tidigare beräknad ökning av anslaget uteblir 2019–2021 och att satsningen upphör som planerat 2022. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 75 000 000 kronor till anslaget för 2019. Dessutom föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 75 000 000 kronor 2020 och 2021.

2:1 Konsumentverket: Anslaget får användas för Konsumentverkets förvaltningsutgifter. Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att det föreslagna anslaget sammantaget ökas med 2 571 000 kronor jämfört med den ursprungligen beslutade budgeten för 2018. Anslaget ökas till följd av den nya spellagen (2018:1138) som träder i kraft den 1 januari 2019. Enligt vad regeringen anför i propositionen En omreglerad spelmarknad (prop. 2017/18:220) kommer kraven på Konsumentverkets tillsyn över marknadsföringen av lotterier och spel i viss utsträckning att öka till följd av den nya regleringen. Detta innebär utökade arbetsuppgifter för myndigheten som behöver rekrytera personal. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2019. Den i budgetpropositionen för 2018 beräknade minskningen av anslaget 2019 med anledning av att vissa tillfälliga satsningar avslutas, varav 5 000 000 kronor avsåg Konsumentverkets arbete med miljösmart konsumtion och 860 000 kronor Money from Sweden, genomförs inte. Motsvarande medel tillförs således även för 2019.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen anvisar 167 979 000 kronor till anslaget för 2019.

2:2 Allmänna reklamationsnämnden: Anslaget får användas för Allmänna reklamationsnämndens förvaltningsutgifter. Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås ökas med 381 000 kronor jämfört med den ursprungligen beslutade budgeten för 2018 (ändringen görs enbart till följd av pris- och löneomräkning). Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 44 869 000 kronor till anslaget för 2019.

2:3 Fastighetsmäklarinspektionen: Anslaget får användas för Fastighetsmäklarinspektionens förvaltningsutgifter. Enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666) har Fastighetsmäklarinspektionen rätt att ta ut registreringsavgifter från fastighetsmäklare i form av ansökningsavgifter och årliga avgifter. Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås ökas med 262 000 kronor jämfört med den ursprungligen beslutade budgeten för 2018 (ändringen görs enbart till följd av pris- och löneomräkning). Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 25 085 000 kronor till anslaget för 2019.

2:4 Åtgärder på konsumentområdet: Anslaget får användas för utgifter för stöd till kunskapsbyggande på konsumentområdet, stöd till kommuners konsumentverksamhet och stöd till det civila samhällets organisationer som på olika sätt främjar konsumenternas intressen. Stödet till det civila samhällets organisationer regleras i förordningen (2007:954) om statligt stöd till organisationer på konsumentområdet. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 26 459 000 kronor till anslaget för 2019.

2:5 Bidrag till miljömärkning av produkter: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till utveckling av miljömärkningskriterier för konsumentprodukter och vid behov till information om märkningen. Statsbidraget betalas till Miljömärkning Sverige AB som ansvarar för det nordiska miljömärkningssystemet Svanen och EU-miljömärket EU Ecolabel i Sverige. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 4 374 000 kronor till anslaget för 2019.

Motionerna

Förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 18 för 2019 läggs fram i fem motioner av M, SD, C, KD och L. I motionerna finns även förslag om anslagens närmare ändamål. I bilagorna 2 och 3 finns sammanställningar som visar hur motionsförslagen avviker från regeringens förslag när det gäller anslagen och beställningsbemyndigandena.

Moderaternas förslag till anslag för 2019

I kommittémotion 2018/19:2948 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 1 föreslås att riksdagen anvisar medel för 2019 enligt regeringens förslag när det gäller elva anslag. För fem anslag föreslås följande förändringar i förhållande till regeringens förslag.

1:6 Lantmäteriet: Anslaget föreslås ökas med 45 miljoner kronor. Motionärerna anser att de långa väntetiderna hos Lantmäteriet behöver kortas ned något som kräver åtgärder på flera områden. Som ett led i arbetet med att korta väntetiderna föreslås en höjning av anslaget för att Lantmäteriet särskilt ska arbeta med väntetider kopplade till fastighetsbildning. Motionärerna föreslår med anledning av detta även att riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om en förstärkning av Lantmäteriet (yrkande 2).

1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer: Anslaget föreslås minskas med 765 miljoner kronor. Vidare föreslår motionärerna att riksdagen inte ska bemyndiga regeringen att ingå några ekonomiska åtaganden för anslaget (yrkande 7). Motionärerna föreslår med anledning av detta även att riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om att minska anslaget för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer (yrkande 3).

1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande: Motionärerna föreslår att anslaget på 1 300 miljoner kronor minskas med motsvarande belopp, och medelstilldelningen avstyrks därmed. Stödet ska således avvecklas helt och

Boverkets ansvar för att administrera stödet avvecklas. Motionärerna föreslår med anledning av detta även att riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om att avveckla anslaget Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande (yrkande 4).

1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande: Motionärerna föreslår att anslaget minskas med 200 miljoner kronor. Syftet är att investeringsstödet på sikt helt ska avvecklas. Länsstyrelsens ansvar som kontroll- och beslutsinstans, liksom Boverkets ansvar för tillsynen av stödet, ska således avvecklas. Vidare föreslår motionärerna att riksdagen inte ska bemyndiga regeringen att ingå några ekonomiska åtaganden för anslaget (yrkande 7). Motionärerna föreslår med anledning av detta även ett tillkännagivande till regeringen om att minska anslaget för investeringsstödet (yrkande 5).

1:11 Innovativt och hållbart byggande: Motionärerna föreslår att anslaget minskas med 25 miljoner kronor. Syftet är att anslaget ska avvecklas. Anslagsminskningen ska ske successivt för att fullfölja redan utställda åtaganden. Vidare föreslår motionärerna att riksdagen inte ska bemyndiga regeringen att ingå några ekonomiska åtaganden för anslaget (yrkande 7). Motionärerna föreslår med anledning av detta även ett tillkännagivande till regeringen om att minska anslaget för innovativt och hållbart byggande (yrkande 6).

Sverigedemokraternas förslag till anslag för 2019

I kommittémotion 2018/19:2366 av Mikael Eskilanderesson m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås att riksdagen anvisar medel för 2019 enligt regeringens förslag när det gäller tio anslag. För sex anslag föreslås följande förändringar i förhållande till regeringens förslag.

1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag: Anslaget föreslås minskas med 70 miljoner kronor.

1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad: Anslaget föreslås minskas med 39 miljoner kronor.

1:6 Lantmäteriet: Anslaget föreslås ökas med 25 miljoner kronor. Syftet är att Lantmäteriet ska kunna tillgängliggöra uppdaterade kartor kostnadsfritt. Motionärerna föreslår med anledning av detta att riksdagen även gör ett tillkännagivande till regeringen om förstärkning av Lantmäteriet (yrkande 2).

1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer: Anslaget föreslås minskas med 150 miljoner kronor. Det föreslås vidare en ändring av ändamålet för anslaget när det gäller 150 miljoner kronor som ska gå till områdesplanering för tryggare förorter. Motionärerna föreslår med anledning av detta ett tillkännagivande om ändring av ändamålet för anslaget (yrkande 3).

1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande: Anslaget föreslås minskas med 800 miljoner kronor. Det föreslås vidare ett tillkännagivande om

att utgångspunkten för statlig finansiering av bostadsbyggande ska utgå från tillväxt av företag och andra faktorer, men inte antalet migranter (yrkande 4).

1:11 Innovativt och hållbart byggande: Anslaget föreslås minskas med 45 miljoner kronor.

Dessutom föreslås i motionen att det ska inrättas två nya anslag inom utgiftsområde 18. Det första anslaget benämns *Regional bostadsplanering*, och för det föreslås ett anslag på 25 miljoner kronor. Anslaget ska bidra till en ökad samordnad regional planering för att möta de behov som uppstår och för att ge kommunerna den kompetens som behövs för bostadsplanering. Det andra anslaget benämns *Tillgänglighetsanpassning av bostäder*, och för det föreslås ett anslag på 25 miljoner kronor årligen. Anslaget ska fungera som ett stimulansbidrag för att tillgänglighetsanpassa äldre byggnader som inte är anpassade för personer med funktionshinder. Motionärerna föreslår med anledning av detta att riksdagen även gör tillkännagivanden till regeringen om det som anförs om ett nytt anslag för regional planering (yrkande 6) och det som anförs om ett nytt anslag för tillgänglighetsanpassning av bostäder (yrkande 7).

Motionärerna föreslår även att riksdagen gör ett tillkännagivande inom anslaget 1:9 om att tillföra kommunerna ett investeringsstöd för student- och äldreboendestäder som ska uppgå till sammanlagt 250 miljoner kronor (yrkande 5).

I kommittémotion 2018/19:1120 av Roger Hedlund m.fl. (SD) begärs ett tillkännagivande om att införa ett stimulansbidrag för tillgänglighetsanpassning av bostadsfastigheter (yrkande 27) och ett tillkännagivande om att Lantmäteriets kartor ska göras tillgängliga kostnadsfritt (yrkande 31).

Centerpartiets förslag till anslag för 2019

I kommittémotion 2018/19:2630 av Ola Johansson m.fl. (C) föreslås att riksdagen anvisar medel för 2019 enligt regeringens förslag när det gäller tolv anslag. För fyra anslag föreslås följande förändringar i förhållande till regeringens förslag.

1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer: Anslaget föreslås minskas med 850 miljoner kronor.

1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande: Anslaget på 1 300 miljoner kronor föreslås minskas med motsvarande belopp, och medelstillelningen avstyrks därmed.

1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande: Anslaget föreslås minskas med 1 200 miljoner kronor.

1:11 Innovativt och hållbart byggande: Anslaget föreslås minskas med 25 miljoner kronor.

Kristdemokraternas förslag till anslag för 2019

I kommittémotion 2018/19:2914 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 1 föreslås att riksdagen anvisar medel för 2019 enligt regeringens förslag när det gäller

tio anslag. För sex anslag föreslås följande förändringar i förhållande till regeringens förslag.

1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag: Motionärerna föreslår att anslaget minskas med 84 miljoner kronor. Den föreslagna neddragningen av anslaget har anpassats så att den inte ska påverka redan ingångna avtal.

1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer: Motionärerna föreslår att anslaget minskas med 765 miljoner kronor. Den föreslagna neddragningen av anslaget har anpassats så att den inte ska påverka redan ingångna avtal.

1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande: Motionärerna föreslår att anslaget på 1 300 miljoner kronor minskas med motsvarande belopp, och medelstillelningen avstyrks därmed.

1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande: Motionärerna föreslår att anslaget minskas med 200 miljoner kronor. Den föreslagna neddragningen av anslaget har anpassats så att den inte ska påverka redan ingångna avtal.

1:10 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder: Motionärerna föreslår att anslaget minskas med 14 miljoner kronor.

1:11 Innovativt och hållbart byggande: Motionärerna föreslår att anslaget minskas med 25 miljoner kronor.

I motionen föreslås vidare ett tillkännagivande om att återinföra ett statligt stöd för radonsanering (yrkande 37).

Liberalernas förslag till anslag för 2019

I kommittémotion 2018/19:2994 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 1 föreslås att riksdagen anvisar medel för 2019 enligt regeringens förslag när det gäller sex anslag. För tio anslag föreslås följande förändringar i förhållande till regeringens förslag.

1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag: Anslaget föreslås minskas med 85 miljoner kronor.

1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad: Anslaget föreslås minskas med 41 miljoner kronor.

1:4 Boverket: Anslaget föreslås ökas med 24 miljoner kronor. Anslagsökningen ska användas till att ge Boverket i uppdrag att utveckla en modell för offentlig hyresstatistik.

1:6 Lantmäteriet: Anslaget föreslås minskas med 1 miljon kronor.

1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer: Anslaget föreslås minskas med 826 miljoner kronor. Motionärerna avvisar regeringens subventionspolitik och anser att anslaget bör avvecklas snarast. För att inte rubba förutsättningarna för enskilda projekt ska dock inte beviljade bidragsbeslut återkallas.

1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande: Anslaget på 1 300 miljoner kronor föreslås minskas med motsvarande belopp, och medelstillelningen avstyrks därmed.

1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande: Anslaget föreslås minskas med 1 175 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår vidare att regeringens förslag om beställningsbemyndigande under 2019 för anslaget 1:9 *Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande* för 2020–2022 avvisas (yrkande 2).

1:11 Innovativt och hållbart byggande: Anslaget föreslås minskas med 38 miljoner kronor.

2:1 Konsumentverket: Anslaget föreslås minskas med 1,86 miljoner kronor. Motionärerna avvisar att anslag ska avsättas för att främja information om produktionsvillkor i andra länder och föreslår att anslaget i den delen minskas med 1 miljon kronor. Istället föreslår motionärerna att 5 miljoner kronor ska anvisas för att finansiera ett uppdrag till Konsumentverket för att stärka konsumentmakten för personer med funktionsnedsättning (när det gäller finansiering av uppdraget, se även anslaget 2:4). Till följd av de principer som tillämpas i övergångsbudgeten har regeringen inte föreslagit någon minskning av Konsumentverkets anslag när det gäller vissa tillfälliga satsningar som har avslutats. Det gäller Konsumentverkets arbete med miljösmart konsumtion och Projektet Money from Sweden. Motionärerna föreslår även att denna minskning på 5 miljoner kronor för miljösmart konsumtion och på 860 000 kronor för Money from Sweden genomförs 2019 för anslag 2:1.

2:4 Åtgärder på konsumentområdet: Anslaget föreslås minskas med 4 miljoner kronor till följd av att anslaget för att främja information om produktionsvillkor i andra länder avvisas. De medel som frigörs vill motionärerna använda till ett uppdrag till Konsumentverket för att stärka konsumentmakten för personer med funktionsnedsättning (se ovan anslaget 2:1). Vidare föreslås att anslaget ökas med 2 miljoner kronor för att finansiera höjda fria anslag till organisationer.

Motionärerna föreslår även att det inrättas ett nytt anslag inom utgiftsområde 18 benämnt *BID* (Business improvement district), för vilket det föreslås ett anslag på 100 miljoner kronor. Anslaget ska användas till en pilotverksamhet i bostadsområden där kommunen, fastighetsägare och andra aktörer kommer överens om att bilda en samfällighet som arbetar för att vända utvecklingen.

Motionärerna föreslår vidare att pris- och löneuppräknningen justeras ned med 20 procent årligen, vilket påverkar anslagen 1:4 och 1:6.

Regeringens redovisning av behandlingen av tillkännagivanden

I budgetpropositionen för utgiftsområde 18 redovisar regeringen även de åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av tre riksdagsskrivelser med tillkännagivanden till regeringen. Tillkännagivandena gäller plan- och bygglagstiftningen.

Riksdagen beslutade våren 2014, på utskottets förslag, om ett tillkännagivande till regeringen om att det fortfarande finns ett omfattande

behov av att reformera plan- och bygglagen och att lagen behöver moderniseras, förenklas och förtydligas (bet. 2013/14:CU10, rskr. 2013/14:187 och 2013/14:188).

Vidare beslutade riksdagen hösten 2015, på utskottets förslag, om två tillkännagivanden om att regeringen senast den 1 januari 2017 borde utreda åtgärder som sammantaget skulle kunna förkorta plan- och bygglovsprocessen med upp till ett år samt ha återkommit till riksdagen med förslag om lagändringar som innebär att fler åtgärder blir bygglovsbefriade (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:CU1, rskr. 2015/16:79).

Regeringen redovisar i budgetpropositionen åtgärder som har föreslagits i propositionerna Ett tydligare och enklare detaljplanekrav (prop. 2017/18:167), Fler bygglovsbefriade åtgärder (prop. 2017/18:197) och Verkställbarhet av beslut om bygglov, rivningslov och marklov (prop. 2017/18:240). Vidare redovisas ett tilläggsdirektiv till Översiktsplaneutredningen angående frågor om verkställbarhet av beslut om bygglov, rivningslov och marklov (dir. 2018:62) samt en rapport från Boverket om bl.a. vissa generella undantag från kravet på bygglov (N2018/02780/SPN). Enligt regeringen ligger de redovisade åtgärderna i linje med vad riksdagen har tillkännagett i de ovan redovisade tillkännagivandena. Regeringen anför att ärendena bereds vidare i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade den 12 december 2018 att fastställa utgiftstak, utgiftsramar och inkomster för statens budget enligt ett förslag som har lagts fram i en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna (bet. 2018/19:FiU1, res. 5, rskr. 2018/19:62). För utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik innebär det att ramen för 2019 bestämts till 4 742 123 000 kronor. Civilutskottets förslag om anslag för 2019 måste därmed sammantaget hålla sig inom den ramen.

Särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen har följaktligen varit den budget som riksdagen beslutade för 2018. Att en övergångsregering är bunden av vissa principer fråntar dock inte riksdagen vare sig rätten eller ansvaret att besluta om statens budget. Våra grundlagar är tydliga om var finansmakten vilar. Det är riksdagen som har befogenheten att besluta om skatter och statens utgifter. Utskottet konstaterar att vissa partier trots detta valt att avstå från att lägga fram egna budgetförslag i riksdagen i årets budgetprocess.

Sverige kan dock inte vänta på reformer. Vi behöver stärka svensk ekonomi, jobbskapande och grundfunktioner i samhället. Utskottet har, som framgår nedan, en annan uppfattning när det gäller politikens inriktning och fördelningen av anslagen inom utgiftsområdet än den som återges i budgetpropositionen för 2019, och ställer sig därför bakom det förslag till

anslagsfördelning som Moderaterna och Kristdemokraterna har presenterat i utskottet.

Utskottet anser att Sverige är i stort behov av bostadspolitiska reformer. Bostadsbristen är ett påtagligt samhällsproblem som hämmar tillväxt och människors frihet och möjligheter i livet. Bostadspolitiken måste präglas av långsiktiga reformer som underlättar bostadsförsörjningen och gör det enklare att bygga samt sänker trösklarna till bostadsmarknaden. Under den förra mandatperioden har dock behovet av reformer fått stå tillbaka för en återgång till en ineffektiv subventionspolitik som inte efterfrågats av byggnads- och fastighetssektorn. De statliga subventioner för bostadsbyggande som infördes under förra mandatperioden är inte lösningen på bostadsbristen eller en klok användning av skattemedel. Utskottet anser därför att subventionerna ska avvecklas. Avvecklingen av subventionerna bör dock i de flesta fall ske successivt.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet följande anslagsminskningar inom utgiftsområde 18 för 2019.

- *Anslaget 1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer* föreslås minskas med 760 miljoner kronor. Medel på anslaget ska endast få användas för att hantera redan ingångna åtaganden. Inga nya åtaganden ska få göras. Stödet är kontraproduktivt till sin karaktär eftersom förväntningar från fastighetsägare om statliga bidrag medför en risk för att planerade renoveringsprojekt skjuts upp. Det skickar även fel signaler till de fastighetsägare som varit aktiva i arbetet med renovering och energieffektivisering men som inte premieras, medan fastighetsägare som inte bedrivit ett lika ambitiöst arbete med att renovera och rusta upp sina fastigheter får ta del av statliga stöd. För att fullfölja redan utställda åtaganden ska anslaget minskas successivt.
- *Anslaget 1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande* föreslås minskas med 1 300 miljoner kronor, och medelstillelningen avstyrks därmed. Stödet belönar redan vidtagna åtgärder för bostadsbyggande i kommuner och tenderar att enbart fylla syftet som ett generellt ekonomiskt tillskott i tillväxtkommuner. Att omfattande statliga resurser går till generella byggstöd är inte god hushållning med skattemedel eller ett effektivt och framgångsrikt sätt att lösa kommunernas bostadsförsörjning. Stödet ska därför avvecklas helt. Därmed ska även Boverkets ansvar för att administrera stödet avvecklas.
- *Anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande* föreslås minskas med 200 miljoner kronor. Anslaget ska endast få användas för att uppfylla redan ingångna åtaganden. Inga nya åtaganden ska göras. Det statliga investeringsstödet syfte är att bidra till ökat bostadsbyggande av hyresrätter. Det har dock visat sig att investeringsstödet är ett dyrt och ineffektivt stöd som inte nämnvärt har bidragit till ett ökat bostadsbyggande. Subventionerna går i första hand till projekt som ändå skulle ha genomförts. Den föreslagna anslagsjusteringen

innebär att investeringsstödet på sikt helt ska avvecklas. Därmed ska länsstyrelsernas ansvar som kontroll- och beslutsinstans, liksom Boverkets ansvar för tillsynen av investeringsstödet, avvecklas. Avvecklingen av stödet ska ske successivt för att marknaden ska kunna anpassa sig till en återgång till ett bostadsbyggande utan subventioner.

- *Anslaget 1:11 Innovativt och hållbart byggande* föreslås minskas med 15 miljoner kronor. Medel på anslaget ska endast få användas för att hantera redan ingångna åtaganden. Inga nya åtaganden ska göras. För att fullfölja redan ingångna åtaganden ska minskningen av anslaget ske successivt.

När det gäller anslaget 1:6 Lantmäteriet föreslår utskottet en höjning för 2019 med 45 miljoner kronor. Syftet med den föreslagna anslagshöjningen är att möjliggöra en utökning av antalet arbetstillfällen i Kiruna.

I fråga om övriga anslag inom utgiftsområdet föreslår utskottet inte några ändringar i förhållande till förslagen i budgetpropositionen.

Eftersom utskottet ovan föreslagit att anslagen 1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer, 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande och 1:11 Innovativt och hållbart byggande ska avvecklas föreslår utskottet även att regeringen under 2019 inte ska bemyndigas att ingå några nya ekonomiska åtaganden för anslagen. Övriga bemyndiganden för regeringen som föreslås inom utgiftsområdet tillstyrks av utskottet.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet i anslagsdelen att riksdagen delvis bifaller proposition 2018/19:1 utgiftsområde 18 punkt 3 och motionerna 2018/19:2914 (KD) yrkande 1 och 2018/19:2948 (M) yrkande 1. När det gäller bemyndiganden om ekonomiska åtaganden föreslår utskottet att riksdagen bifaller proposition 2018/19:1 utgiftsområde 18 punkt 2 och motion 2018/19:2948 (M) yrkande 7 samt delvis bifaller punkt 4 i propositionen utgiftsområde 18.

Övriga motionsyrkanden bör avslås.

Utskottets anslagsförslag och förslag till beställningsbemyndiganden finns i bilaga 4 och 5.

Regeringens redovisning av behandlingen av tillkännagivanden

När det gäller de tillkännagivanden om plan- och bygglagstiftningen som tas upp i propositionen anser utskottet att de åtgärder som hittills vidtagits ligger i linje med vad riksdagen gett regeringen till känna.

Bostadspolitiskt mål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsförslag om att det nuvarande bostadspolitiska målet ska ersättas med ett nytt respektive behållas oförändrat. Utskottet anser att det även i fortsättningen bör vara en strävan att det bostadspolitiska målet ska kunna vinna en bred upplutning i riksdagen.

Jämför reservation 1 (V) och 2 (KD).

Bakgrund

Riksdagen godkände hösten 2011 ett nytt bostadspolitiskt mål för området Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet inom utgiftsområde 18 (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:CU1, rskr. 2011/12:89). Målet – som ersatte två tidigare mål – har följande lydelse:

Målet för Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Motionerna

I Vänsterpartiets partimotion 2018/19:410 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att följande mål bör ersätta det nuvarande bostadspolitiska målet:

Alla ska ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö inom långsiktigt hållbara ramar. Boende- och bebyggelsemiljön ska utgå ifrån människors behov, bidra till jämlika förhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Vid planering, byggande och förvaltning ska en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.

Motionärerna anser att det bostadspolitiska mål som finns i dag inte återspeglar de samhällsbehov och utmaningar som bostadsbyggandet kräver.

I kommittémotion 2018/19:2914 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att behålla det nuvarande bostadspolitiska målet. Motionärerna anför bl.a. att det i enlighet med det bostadspolitiska målet är helt centralt att skapa goda förutsättningar för byggande, förvaltning och ägande av bostäder samt att underlätta för bostadsmarknaderna att fungera på ett sätt som inkluderar alla människor. Med denna prioritering skapas också möjlighet till valfrihet och mångfald.

Tidigare behandling

När riksdagen godkände det nu gällande målet 2011 avslogs även förslag om ett bostadspolitiskt mål med i huvudsak samma lydelse som i den nu aktuella motionen från Vänsterpartiet (bet. 2011/12:CU1). Utskottet har behandlat och avstyrkt motsvarande förslag även efter det. I betänkande 2014/15:CU1 anförde utskottet bl.a. följande:

Det är angeläget att ett bostadspolitiskt mål som beslutas av riksdagen har ett så brett stöd som möjligt och kan ligga till grund för bedömningar av verksamheten inom utgiftsområdet under en längre tid. En sådan bred samsyn om målet bör vara möjlig att uppnå även om det ibland finns olika uppfattningar om de medel som behöver användas för att hantera olika frågor som gäller villkoren för bostadsmarknaden. Utskottet avstår av detta skäl från att ta ställning till om det är lämpligt att omformulera det nu gällande bostadspolitiska målet inom utgiftsområde 18 enligt förslaget i motionen. Det är naturligt att regeringen ges möjlighet att överväga frågor om bostadspolitikens allmänna inriktning och i detta sammanhang även pröva förutsättningarna för att formulera ett bostadspolitiskt mål som kan vinna en bred uppslutning i riksdagen.

Utskottet vidhöll detta ställningstagande senast förra året i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2018 och avstyrkte därför motsvarande motionsförslag (bet. 2017/18:CU1). Utskottet avstyrkte också ett motionsförslag om ett tillkännagivande till regeringen om att behålla det nuvarande bostadspolitiska målet. Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte ändrat uppfattning sedan motsvarande förslag om det bostadspolitiska målet för utgiftsområde 18 senast behandlades. Det bör således även i fortsättningen vara en strävan att det bostadspolitiska målet ska kunna vinna en bred uppslutning i riksdagen. Motionerna avstyrks av detta skäl.

Konsumentpolitiskt mål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om ett ändrat konsumentpolitiskt mål.

Jämför reservation 3 (SD).

Motionerna

I kommittémotionerna 2018/19:981 yrkande 1 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) och 2018/19:2366 yrkande 8 av samma motionärer föreslås ett tillkännagivande om att införa ett nytt konsumentpolitiskt mål med följande lydelse: Alla konsumenter ska kunna konsumera hållbart, tryggt och aktivt.

Tidigare behandling

Riksdagen godkände hösten 2015 ett nytt konsumentpolitiskt mål (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:CU1, rskr. 2015/16:76). Målet har följande lydelse:

Målet för konsumentpolitiken är väl fungerande konsumentmarknader och en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar konsumtion.

Det nuvarande konsumentpolitiska målet ersatte det mål som riksdagen godkände hösten 2007 och som sedan även bekräftades genom ett riksdagsbeslut hösten 2008 efter en förändring av indelningen inom statsbudgetens utgiftsområden (prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:CU1, rskr. 2007/08:106 och prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:CU1, rskr. 2008/09:118). Det tidigare konsumentpolitiska målet hade följande lydelse: Konsumenterna har makt och möjlighet att göra aktiva val.

Civilutskottet ställde sig i betänkande 2015/16:CU1 bakom regeringens förslag om ett nytt konsumentpolitiskt mål och avstyrkte motionsyrkanden om att behålla det dittills gällande målet. I betänkandet anförde utskottet bl.a. följande.

Flera konsumentmarknader är under snabb omvandling, vilket erbjuder nya möjligheter för konsumenterna. Samtidigt förändrar utvecklingen konsumenternas förutsättningar. Allt komplexare marknader riskerar att ytterligare öka konsumenternas informationsunderläge, och ibland är affärsmetoderna påträngande, vilket inte minst kan skada mer utsatta grupper av konsumenter. Genom att motverka osunda affärsmetoder och stärka konsumenterna med hjälp av lagstadgade rättigheter och ett relevant konsumentstöd kan konsumentpolitiken bidra till väl fungerande konsumentmarknader. Vidare bör en mer hållbar konsumtion främjas. Som regeringen anför behövs därför en bredare ansats inom konsumentpolitiken.

Utskottet delar regeringens uppfattning att det nuvarande konsumentpolitiska målet är för snävt och att ett konsumentpolitiskt mål dessutom bör inbegripa hållbarhetsaspekter och därmed även inrymma konsumtionens konsekvenser för enskilda, för samhället och för miljön. Det nuvarande konsumentpolitiska målet bör därför ersättas av ett nytt mål som omfattar både väl fungerande konsumentmarknader och en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar konsumtion.

Utskottet vidhöll detta ställningstagande senast förra året i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2018 och avstyrkte motionsförslag om ett ändrat konsumentpolitiskt mål (bet. 2017/18:CU1). Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att det finns anledning att nu ändra det konsumentpolitiska målet. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Upphävande av lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

Lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn innehåller en bestämmelse med anledning av att verket 1991 bytte namn till Boverket. I bestämmelsen anges att bestämmelser i lag eller annan författning om plan- och bostadsverket, bostadsstyrelsen eller statens planverk efter utgången av år 1990 ska avse Boverket.

En översyn som Regeringskansliet har gjort har visat att lagen har förlorat sin betydelse. Regeringen lämnar därför i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 18 s. 11 och 45) ett lagförslag med innebörden att 1990 års lag ska upphävas vid utgången av 2018.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot regeringens förslag. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anges i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

Reservationer

1. Bostadspolitiskt mål, punkt 2 (V)

av Momodou Malcolm Jallow (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:410 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 och
avslår motion
2018/19:2914 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vänsterpartiet anser att bostaden är en social rättighet. Bostadspolitiken bör vara en grundläggande del av den generella välfärdspolitiken, och vi menar att det därför behövs en tydlig omläggning av politikens inriktning. Vi eftersträvar en sammanhållen bostadsmarknad där alla, oavsett inkomst, garanteras en bra bostad med god standard till rimliga kostnader. Frågan om att bygga bort bostadsbristen, med fokus på hyresrätter, bör prioriteras. För detta krävs statliga insatser i form av ekonomiskt stöd för att öka byggandet. Under mandatperioden 2014-2018 togs flera viktiga steg på vägen, bl.a. genom införandet av de statliga stöden för att stimulera bostadsbyggande, renoveringar och energieffektiviseringar. Ytterligare åtgärder behövs dock.

Det bostadspolitiska mål som gäller i dag, och som ska vara vägledande för regeringens politik på området, antogs under den tidigare borgerliga regeringen 2011. Det behövs ett nytt bostadspolitiskt mål som ger uttryck för de samhällsbehov och utmaningar som bostadsbyggandet bör baseras på. Vänsterpartiet föreslår därför att det införs ett bostadspolitiskt mål för utgiftsområde 18 med följande formulering.

Alla ska ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö inom långsiktigt hållbara ramar. Boende- och bebyggelsemiljön ska utgå ifrån människors behov, bidra till jämlika förhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Vid planering, byggande och förvaltning ska en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.

Det jag nu anfört om behovet av ett nytt bostadspolitiskt mål för utgiftsområde 18 bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Bostadspolitiskt mål, punkt 2 (KD)

av Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2914 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 2 och
avslår motion

2018/19:410 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Riksdagen godkände hösten 2011 det bostadspolitiska mål som ska vara vägledande för regeringens arbete. Målet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Det övergripande målet har sedan konkretiserats i flera delmål som bl.a. ger uttryck för behovet av goda förutsättningar för den fysiska planeringen och samhällsbyggandet, långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven, en väl fungerande konkurrens i bygg- och fastighetssektorn, långsiktigt hållbara bygnadsverk samt effektiva och rättssäkra regelverk.

Målet tar fasta på den enskilda konsumentens valfrihet och återspeglar en ambition att fortsätta reformarbetet inom politikområdet mot mindre detaljregleringar och sänkta trösklar. Det är vidare centralt att skapa goda förutsättningar för byggande, förvaltning och ägande av bostäder samt att underlätta för bostadsmarknaderna att fungera på ett sätt som inkluderar alla människor. Med den prioriteringen skapas också möjligheten till valfrihet och mångfald. Målsättningen anger även att bostadsbeståndet ska hålla hög kvalitet och att boende och förvaltning av bostäder ska bidra till en hållbar utveckling.

Jag anser att det i dagsläget saknas skäl att omformulera det bostadspolitiska målet. Mot bakgrund av de stora utmaningar som i dag finns inom bostadspolitiken är målet högst aktuellt, och jag anser därför att det bör kvarstå i sin nuvarande form.

Det jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

3. Konsumentpolitiskt mål, punkt 3 (SD)

av Mikael Eskilandersson (SD), Roger Hedlund (SD) och Angelica Lundberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:981 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 1 och
2018/19:2366 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

Sverigedemokraternas utgångspunkt är att konsumenter ska ha makt över sin konsumtion och kunna använda sina resurser effektivt. Att ha möjlighet att fatta välgrundade beslut, baserade på korrekt information om produkter, tjänster och de företag som tillhandahåller dessa, ska vara en självklar rättighet för konsumenter. Konsumenterna ska känna sig trygga och ha en stark ställning på marknaden. Vi anser också att det är viktigt att konsumtionen är hållbar ur ett såväl ekonomiskt och socialt som miljömässigt perspektiv. Vår uppfattning är att ett konsumentpolitiskt mål ska omfatta alla dessa perspektiv.

Vi föreslår därför att det införs ett nytt konsumentpolitiskt mål för utgiftsområde 18 med följande formulering:

Alla konsumenter ska kunna konsumera hållbart, tryggt och aktivt.
Det vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 18, punkt 1 (S, V, MP)

Emma Hult (MP), Johan Löfstrand (S), Elin Lundgren (S), Leif Nysmed (S), Momodou Malcolm Jallow (V), Sanne Lennström (S) och Joakim Järrebring (S) anför:

Efter valet hösten 2018 röstade fler än hälften av den nyvalda riksdagens ledamöter nej på frågan om statsministern hade tillräckligt stöd i riksdagen, detta trots att de rödgröna partierna utgör det största blocket med 144 mandat mot de borgerliga partiernas 143 mandat. Med anledning av detta entledigades samtliga statsråd och Sverige styrs av en övergångsregering. Eftersom någon ny regering ännu inte har tillträtt uppehåller de entledigade statsråden sina befattningar som en övergångsregering, i enlighet med regeringsformens bestämmelser.

Detta är första gången som en övergångsregering lämnar en budgetproposition till riksdagen. I regeringsformen, riksdagsordningen och budgetlagen finns bestämmelser om budgetpropositionen och dess innehåll. Någon särskild reglering av hur en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering ska utformas finns inte.

I en promemoria från Statsrådsberedningen har vissa riktlinjer utfärdats för det praktiska arbetet i Regeringskansliet under en övergångsregeringsperiod. Konstitutionsutskottet har vid granskningar av en övergångsregerings befogenheter hänvisat till dessa riktlinjer. Enligt riktlinjerna bör en övergångsregering endast avgöra löpande eller brådskande ärenden. Vidare anges att en övergångsregering inte bör lägga fram propositioner som är politiskt kontroversiella eller som har en tydlig partipolitisk inriktning.

När det särskilt gäller en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering anges att den inte bör innehålla förslag som har en tydlig partipolitisk inriktning. Av regeringsformen följer vidare att den senaste beslutade budgeten ska fortsätta att gälla för det fall riksdagen inte beslutat om en ny budget. Vid framtagandet av budgetpropositionen för 2019 har regeringen därför bedömt att budgeten för 2019 bör utformas med utgångspunkt i budgeten för 2018, i väntan på att en ny regering tillträder och kan lämna de förslag till ändringar som följer av dess politiska inriktning. Med beaktande av detta har särskilda principer tagits fram för utformningen av propositionen. Principerna har tagits fram efter kontakter med företrädare för regeringspartierna och Vänsterpartiet samt Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna.

En övergångsbudget är ingen permanent lösning. Den tar sig inte an de stora samhällsproblemen med nya reformer. Det är den heller inte avsedd att göra. Den finns för att viktiga samhällsfunktioner, välfärden och myndigheter ska fungera ungefär som tidigare. Den behövs för att skapa stabilitet och är just en

övergångsbudget i väntan på att en regering ska tillträda och presentera sin ekonomiska politik. Det är när en sådan proposition läggs fram av en nyttillträdd regering som det är rimligt att motionera som oppositionsparti.

Vi anser att regeringen har redogjort för principerna, som tagits fram efter den process som varit, på ett klargörande sätt och tillämpat dem lojalt i arbetet med att ta fram budgetpropositionen för 2019. Men det ska inte tolkas som att övergångsregeringens budgetproposition ger uttryck för våra partiers politiska prioriteringar. Frågan har därför väckts om vi i likhet med oppositionspartierna borde lägga fram budgetmotioner under den allmänna motionstiden. Vi har dock valt att avstå den möjligheten och redogör nedan för våra skäl till det beslutet.

I och med beredningen av övergångsregeringens förslag till statens budget har vi nu nått långt bortom den terräng där befintlig konstitutionell praxis kan ge vägledning. Hur riksdagens partier och ledamöter väljer att agera har inte bara konsekvenser för den ekonomiska politiken 2019 utan lägger också grund för konstitutionell praxis för liknande situationer i framtiden. Våra partier har alla gett uttryck för att riksdagsarbetet i ett läge där landet leds av en övergångsregering måste koncentreras mot att få på plats en handlingskraftig regering som åtminstone kan tolereras av en majoritet av ledamöterna.

Vi hade förväntat oss en ordnad och ansvarsfull process med övergångsbudgeten. Vi anser att en övergångsbudget bör passera genom riksdagen som det var tänkt när lagstiftningen antogs och som de principer den är byggd på avser att säkerställa.

Mot detta har framförts att tillämpningen av principerna för en övergångsbudget får negativa konsekvenser för samhällsviktiga funktioner som riksdagen inte bara kan utan också bör korrigera. Det döljer det faktum att förhållandet mellan riksdag och regering är en delikat kombination av konstitutionella regler och upparbetad praxis. Det är fullt rimligt att vilja ändra på den relationen, men det är knappast vad något parti har gett uttryck för vare sig nu eller i andra sammanhang. Det är inte rimligt att en övergångsregering, som inte kan avgå om den inte får igenom sin budget, ska uppdras att verkställa andra partiers ekonomiska politik.

En nyttillträdd regering kommer att behöva lägga fram en extra ändringsbudget med nödvändiga korrigeringar snarast, och det gäller oavsett vilket beslut riksdagen fattar i detta ärende. Det kan dessutom inte uteslutas att försök till sådana korrigeringar i riksdagsbehandlingen riskerar att förvärra problemen genom att skapa ryckighet och oklarhet i myndighetsstyrningen.

I debatten har det också påpekats att det inte är möjligt att i en extra ändringsbudget föreslå skattesänkningar. Detta stämmer när det gäller inkomstskatter, även om det inte är någon hemlighet att vi anser att investeringar i välfärd, klimat, rättsväsende och försvar måste gå före stora skattesänkningar. För oss är ökad jämlikhet centralt. Vi kan inte heller se att någon av de skattesänkningar som riksdagen nu har beslutat om i första steget av budgetprocessen skulle vara så viktig att den trumfar behovet av att skapa en för landet långsiktigt hållbar konstitutionell praxis – snarare tvärtom.

Vi anser därför att lämpligaste praxis i lägen som detta är att riksdagspartierna bör ägna sig åt att bidra till att en regering kan tillträda och snarast lägga fram en extra ändringsbudget på riksdagens bord. I enlighet därmed anser vi att det förslag som övergångsregeringen lägger fram också borde bli riksdagens beslut. När en ny regering kommit på plats får partierna i riksdagen lägga fram sin egen ekonomiska politik: antingen som regeringsbildare, som förhandlingspart eller som opposition.

Riksdagen beslutade dock den 12 december 2018 att fastställa utgiftstak, utgiftsramar och inkomster för statens budget enligt ett förslag som lagts fram i en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna (bet. 2018/19:FiU1, res. 5, rskr. 2018/19:62). För utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik innebär det att ramen för 2019 bestämts till 4 742 123 000 kronor (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62), dvs. en anslagsminskning på över 2 miljarder kronor.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18.

Vi vill dock avslutningsvis redogöra för den politik vi anser bör prägla de bostads- och konsumentpolitiska områdena.

Vår utgångspunkt är att Sverige ska ha en långsiktig och hållbar bostadspolitik för alla. Insatser inom bostadspolitik är också viktiga beståndsdelar i arbetet för minskad segregation. Bostadsbyggandet har de senaste åren legat på en hög nivå. Trots den höga byggnadstakten är bristen på bostäder fortfarande stor. Insatserna för att öka och underlätta bostadsbyggandet måste därför fortsätta i oförminskad takt. Under förra mandatperioden gjorde regeringen kraftfulla satsningar på ett ökat bostadsbyggande och en hållbar bostadsmarknad. Bland annat har flera långsiktiga stöd införts. Genom investeringsstödet stimuleras byggandet av fler små, klimatsmarta hyresrätter inklusive studentbostäder med rimliga hyror. Stödet för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer är ett viktigt bidrag för att öka takten på renoveringar och energieffektiviseringar, samtidigt som hyresgästen skyddas mot orimliga hyreshöjningar. Stödet till kommuner som bidrar till ett ökat bostadsbyggande premierar kommuner som på olika sätt aktivt bidrar till ett bostadsbyggande som bättre kan möta efterfrågan. Härutöver har det införts ett tidsbegränsat stöd för innovativt och hållbart byggande som skapar incitament för innovativt och hållbart byggande ur bl.a. ett klimat- och miljöperspektiv. Stöden är efterfrågade och utgör viktiga instrument för att underlätta byggandet av nya bostäder och renoveringar av befintliga bostäder. Trots detta förhållande föreslår utskottets majoritet, bestående av Moderaterna och Kristdemokraterna, att stöden ska avvecklas. Även i de alternativa anslagsförslag för utgiftsområde 18 som har lagts fram av Sverigedemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna föreslås kraftiga minskningar av stöden. Detta är en oansvarig politik som skulle innebära att

det på några års sikt helt saknas reformer och satsningar för att stimulera bostadsbyggandet och skapa hållbara boendemiljöer. Vi ser det vidare som problematiskt att konsekvenserna av att stöden avvecklas så fort utan några övergångsregler inte har analyserats.

Vi anser att de angelägna bostadspolitiska satsningar som regeringen tog initiativ till under förra mandatperioden ska fortsätta.

Inom det konsumentpolitiska området vill vi fortsätta arbetet med att säkerställa att konsumenter har ett ändamålsenligt konsumentskydd. Konsumentstödet ska vara lättillgängligt och tillförlitligt. Vi vill också fortsätta arbetet för att förbättra förutsättningarna för en mer miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar konsumtion.

2. Anslag inom utgiftsområde 18, punkt 1 (SD)

Mikael Eskilander (SD), Roger Hedlund (SD) och Angelica Lundberg (SD) anför:

Riksdagen fastställde genom sitt beslut den 12 december 2018 att de samlade utgifterna för utgiftsområde 18 inte får överstiga 4 742 123 kronor 2019 (bet. 2018/19:FiU1, res. 5, rskr. 2018/19:62). Eftersom Sverigedemokraternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Sverigedemokraternas politik inom utgiftsområde 18. Sverigedemokraternas budgetalternativ bör ses som en helhet.

Sverigedemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2018/19:1913. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 18. Förslaget om anslag inom utgiftsområde 18 läggs fram i motion 2018/19:2366.

Sverigedemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 18 innebär bl.a. satsningar som syftar till fler bostäder och trygga boenden och boendemiljöer. Sverigedemokraternas bostadspolitiska vision är att ett hem är grunden för ett tryggt och därmed välmående samhälle. Det ska finnas ett boende för alla oavsett ekonomi. Sverigedemokraterna lägger stor vikt vid att barn får en stabil uppväxt och att unga ges goda förutsättningar att både bo och studera. En anpassad och trygg boendeform ska erbjudas våra äldre. Bostadspolitiken ska skapa förutsättningar för människor att bo och leva i de bostadsformer som passar den egna livssituationen bäst. Det ska vara lätt att flytta och hitta ny bostad.

Bostadsbyggandet har ökat under de senaste åren, men det råder fortfarande stor bostadsbrist i Sverige. Det är angeläget att staten på olika sätt tar ökat ansvar för ett tillräckligt bostadsbyggande och utrustningen av bostadsområden. Sverigedemokraterna anser dock att byggsubventioner inte är den rätta vägen för att öka bostadsbyggandet och utrustningen av bostadsområden. Subventionerna är kostsamma, och deras effekter kan

ifrågasätts. Vi ser en risk i att subventionerna snarare skapar en ordning där byggbranschen avvaktar bidrag i stället för att fokusera på byggandet.

Som alternativ till en bostadspolitik som bygger på subventioner vill Sverigedemokraterna se en långsiktig planering för att säkra tillgången till bostäder, regelförenklningar inom byggprocessen och ett samspel med infrastrukturpolitiken. Det behövs även åtgärder för att få till stånd en fungerande flyttkedja och ökad konkurrens mellan byggbolag.

I vår motion för utgiftsområde 18 föreslår vi därför en minskning av anslagen för stöd till renovering och nybyggnation samt stöd till innovativt och hållbart byggande i den omfattning som är möjligt för att redan ingångna avtal ska fullföljas. När det gäller anslaget för stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande föreslår vi, utöver en sänkning på 800 miljoner kronor, att utgångspunkten för att bevilja stöd bör vara att bostadsbyggandet motsvaras av ett tillväxtbehov och inte antalet mottagna migranter.

På många platser i Sverige är otryggheten extra stor. Framför allt de s.k. miljonprogramsområdena är utformade på ett sätt som gör det svårt för polisen att närvara och upprätthålla lag och ordning utan att samtidigt utsättas för risk. Sverigedemokraterna gör därför en satsning på ökad trygghet i förorterna och föreslår ett antal trygghetsskapande åtgärder i utsatta områden. För att kommunerna ska kunna arbeta med att förändra områdesplaneringen föreslår vi att 150 miljoner kronor ska ligga kvar på anslaget 1:7 och användas till ett bidrag till berörda kommuner.

Sverigedemokraterna vill vidare se en utökad regional planering för att möta de behov som finns och för att bistå kommunerna med kompetens som de behöver för bostadsplanering. Vi anser att detta är något som framför allt skulle hjälpa mindre kommuner. Sverigedemokraterna föreslår därför att det inrättas ett nytt anslag på 25 miljoner kronor för detta ändamål.

För att möta behoven hos den åldrande befolkningen föreslår vi att det inrättas ett nytt anslag på 25 miljoner kronor för tillgänglighetsanpassning av bostäder. Vi vill också underlätta och öka byggandet av studentbostäder och äldreboende. För detta ändamål avsätter vi sammanlagt 250 miljoner kronor som ska finansieras via anslaget 1:9.

Vi föreslår även att anslaget till Lantmäteriet höjs med 25 miljoner kronor för att uppdaterade kartor ska kunna tillhandahållas kostnadsfritt. Behovet av uppdaterade kartor visade sig exempelvis vid den stora branden i Västmanland när räddningstjänsten använde sig av föråldrade kartor.

Vad gäller den konsumentpolitiska delen är det Sverigedemokraternas utgångspunkt att konsumenter ska ha makt över sin konsumtion, använda sina resurser på ett effektivt sätt och vara välinformerade. Vi anser också att det är viktigt att konsumtionen är hållbar ur ett såväl ekonomiskt och socialt som miljömässigt perspektiv. För att konsumenter ska kunna utöva sin konsumentmakt behöver de ha tillgång till ändamålsenlig konsumentvägledning. Sverigedemokraterna är positiva till tjänsten Hallå konsument som är en rikstäckande upplysningstjänst som tillhandahålls av Konsumentverket. Konsumenter kan vända sig till upplysningstjänsten med

frågor som rör köp av varor och tjänster, för att få hjälp med reklamationer och lära sig mer om hållbar konsumtion.

3. Anslag inom utgiftsområde 18, punkt 1 (C)

Ola Johansson (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2018/19:2610. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 18. Förslaget om anslag inom utgiftsområde 18 läggs fram i motion 2018/19:2630.

Centerpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 18 innebär bl.a. att flera av anslagen som avser stöd till byggande och renovering minskas och syftet är att stöden på sikt ska avvecklas.

Svensk bostadsmarknad har ett antal problem som var för sig är allvarliga och som tillsammans gör bostadsmarknaden till ett av de samhällsområden som är i störst behov av reformer. Det byggs för lite och det befintliga beståndet utnyttjas inte effektivt. Därtill har bostadspriserna, särskilt i storstäderna, under lång tid vuxit betydligt snabbare än hushållens inkomster. Detta har bidragit till en ökad skulduppyggnad och en situation som troligtvis inte är långsiktigt hållbar.

För att öka byggandet behövs omfattande strukturreformer som behöver hanteras inom ramen för blocköverskridande överenskommelser som leder till konkreta åtgärder. Vi tror inte på den politik som har bedrivits under föregående mandatperiod och som förespråkar subventioner och detaljstyrning av bostadsmarknaden. Subventioner är dyra, ineffektiva och riskerar snarare att påverka konkurrensen inom bygg- och fastighetssektorn negativt.

Samtidigt är det viktigt att inse att företagen inom bygg- och bostadsbranschen behöver långsiktiga spelregler och att de nu har anpassat sig till gällande förutsättningar med subventioner. Avvecklingen av subventioner behöver därför ske över tid.

Centerpartiets budgetförslag utgår därför från att vi avvisar regeringens subventioner och föreslår att de på sikt avvecklas. Vi föreslår omfattande minskningar av anslagen som avser stöd till energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer, investeringsstöd för byggande av hyresbostäder och bostäder för studerande samt stöd till innovativt och hållbart byggande. Vi avstyrker helt stödet till kommuner för ökat bostadsbyggande.

Centerpartiets alternativ till denna bidragspolitik är bl.a. ett fortsatt regelförenklingsarbete, en förbättrad marktillgång, reformer som successivt frigör hyressättningen, ett mer energieffektivt byggande och ett fortsatt arbete

för att värna den finansiella stabiliteten. På så sätt kan vi skapa en modern social bostadspolitik för Sverige.

4. Anslag inom utgiftsområde 18, punkt 1 (L)

Robert Hannah (L) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18. Liberalernas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Liberalernas samlade förslag när det gäller statens budget finns i Liberalernas partimotion 2018/19:2988. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 18. Förslaget om anslag inom utgiftsområde 18 läggs fram i motion 2018/19:2994.

Liberalernas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 18 innebär bl.a. stora nedskärningar av anslag för stöd och subventioner för bostadsbyggande. I stället satsar vi på s.k. BID-samverkan och på att stärka hyresgästers ställning genom tillgänglig hyresstatistik.

Liberalerna är beredda att medverka till breda och långsiktiga reformer för en ny svensk bostadsmarknad. En bostadsmarknad där fler får plats ökar människors frihet och möjlighet att forma sitt liv. Det ger också bättre förutsättningar för jobb och tillväxt i Sverige.

Under föregående mandatperiod har regeringen drivit en politik som syftar till att subventionera fram fler bostäder. Det är en politik som i grunden är feltänkt. Subventionerna snedvrider konkurrensen och minskar snarare än ökar incitamenten för bostadsbyggande. Liberalernas bostadspolitik syftar i stället till att få en bostadsmarknad präglad av mer rörlighet och mer byggande där fler människor kan bo utifrån egna önskemål och förutsättningar. Det är en bostadsmarknad med enklare plan- och byggregler samtidigt som de höga ambitionerna för tillgänglighet upprätthålls.

Vi vill avveckla marknadsstörande och ineffektiv subventionspolitik i form av investeringsstöd, renoveringssubventioner och bidrag. För att inte rubba förutsättningarna för enskilda projekt ska dock inte redan beviljade bidragsbeslut återkallas. I stället får vissa subventionsformer avvecklas stegvis. Vi avvisar anslaget som avser stöd till kommuner för bostadsbyggande i dess helhet, och föreslår minskningar av anslagen som avser stöd för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer, investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande samt stöd till innovativt och hållbar byggande. Därutöver föreslår vi att riksdagen avvisar regeringens förslag om bemyndiganden om att ingå ekonomiska åtaganden under 2019 för anslaget 1:9.

Liberalerna menar att de mest utsatta områdena i Sverige behöver lyftas genom långsiktiga åtgärder. Vi föreslår därför en pilotverksamhet med svenska BID (business improvement district). BID kan beskrivas som ett

mellanting mellan en ekonomisk förening och en samfällighet med den gemensamma uppgiften att utveckla ett område i den riktning som anges i verksamhetsmålet. BID har visat sig fungera väl i andra länder, och även i Sverige finns det erfarenheter av liknande samarbeten där fastighetsägare och andra aktörer agerar gemensamt för att lyfta ett område. Liberalerna vill avsätta 100 miljoner kronor under en ny anslagspost för en pilotverksamhet i bostadsområden där kommunen, fastighetsägare och andra aktörer kommer överens om att bilda en samfällighet som arbetar med att vända utvecklingen i ett visst område.

Vi vill vidare förbättra hyresgästernas möjlighet att hävda sina intressen på hyresmarknaden, bl.a. genom att ge Boverket i uppdrag att utveckla en modell för offentlig hyresstatistik. Tillgång till sådan statistik stärker konsumentmakten både på förstahandsmarknaden och vid legal andrahandsuthyrning. I vår motion avsätter vi 24 miljoner kronor för detta ändamål.

När det gäller det konsumentpolitiska området är vi kritiska till det nyligen införda myndighetsanslaget till Konsumentverket för att informera om produktionsförhållanden i andra länder och till intresseorganisationer som bedriver opinionsbildning om detta. Enligt vår mening finns det en uppenbar risk för att öronmärkta statsanslag till information om produktionsförhållanden i utlandet leder till en statsfinansierad opinionsbildning om sådant som konsumenterna bör få avgöra själva. Vi minskar därför anslagen för Konsumentverket och för åtgärder på konsumentområdet för information om produktionsvillkor i andra länder med totalt 5 miljoner kronor. Liberalerna vill i stället använda dessa medel till att ge Konsumentverket i uppdrag att stärka konsumentmakten för personer med funktionsnedsättning.

Vi föreslår också en höjning av det generella stödet till konsumentorganisationer.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:1 Budgetpropositionen för 2019 utgiftsområde 18:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om upphävande av lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn (avsnitt 2.1 och 4.6).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ställa ut kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder, avlösen av kommunala borgensåtaganden och lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp vid förvärv av fastigheter för ombildning till kooperativ hyresrätt som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 8 000 000 000 kronor (avsnitt 4.7.4).
3. Riksdagen anvisar ramanslagen för budget-året 2019 under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggnande samt konsumentpolitik enligt tabell 1.1.
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:410 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nytt bostadspolitiskt mål och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:981 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nytt konsumentpolitiskt mål, att alla konsumenter ska kunna konsumera hållbart, tryggt och aktivt, och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1120 av Roger Hedlund m.fl. (SD):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett stimulansbidrag för tillgänglighetsanpassning av bostadsfastigheter och tillkännager detta för regeringen.

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Lantmäteriets kartor ska göras tillgängliga kostnadsfritt och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2366 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning till Lantmäteriet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra anslaget 1:7 till anslag för områdesplanering för tryggare förorter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra anslagssyftet för 1:8 i enlighet med motionen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning av anslaget till äldre- och studentbostäder och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nytt anslag till regional bostadsplanering och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nytt anslag för tillgänglighetsanpassning av bostäder och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anta ett nytt konsumentpolitiskt mål och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2630 av Ola Johansson m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2914 av Larry Söder m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att behålla nuvarande bostadspolitiska mål och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra ett statligt stöd för radonsanering och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2948 av Mats Green m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning till Lantmäteriet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskning av anslaget för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskning av anslaget för stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskning av anslaget för investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskning av anslaget för innovativt och hållbart byggande och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen beslutar att bemyndiga regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 2 i motionen.

2018/19:2994 av Robert Hannah m.fl. (L):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag att bemyndiga regeringen att under 2019 för anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 4 500 000 000 kronor 2020–2022 (avsnitt 4.7.9).

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering,
bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik*Tusental kronor*

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
1:1	Bostadspolitisk utveckling	20 600				
1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	94 500		-70 000		-84 000 -85 000
1:3	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	43 000		-39 000		-41 000
1:4	Boverket	318 823				+24 000
1:5	Statens geotekniska institut	47 248				
1:6	Lantmäteriet	570 186	+45 000	+25 000		-1 000
1:7	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	1 000 000	-765 000	-150 000	-850 000	-765 000 -826 000
1:8	Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande	1 300 000	-1 300 000	-800 000	-1 300 000	-1 300 000 -1 300 000
1:9	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	3 200 000	-200 000		-1 200 000	-200 000 -1 175 000
1:10	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	34 000				-14 000
1:11	Innovativt och hållbart byggande	75 000	-25 000	-45 000	-25 000	-25 000 -38 000
2:1	Konsumentverket	167 979				-1 860
2:2	Allmänna reklamationsnämnden	44 869				
2:3	Fastighetsmäklarinspektionen	25 085				
2:4	Åtgärder på konsumentområdet	26 459				-2 000

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
2:5 Bidrag till miljömärkning av produkter	4 374					
<i>Nya anslag</i>						
99:1 Regional bostadsplanering			+25 000			
99:2 Tillgänglighetsanpassning av bostäder			+25 000			
99:3 BID						+100 000
Summa för utgiftsområdet	6 972 123	-2 245 000	-1 029 000	-3 375 000	-2 388 000	-3 345 860

BILAGA 3

Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	KD	L
1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	43 000	2020–2027					
1:4 Boverket	30 000	2020–2022					
1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	300 000	2020–2022	–300 000				
1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	4 500 000	2020–2022	–4 500 000				–4 500 000
1:10 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	20 000	2020–2021					
1:11 Innovativt och hållbart byggande	75 000	2020–2021	–75 000				
Summa beställningsbemyndiganden	4 968 000		–4 875 000				–4 500 000

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Förslaget till beslut överensstämmer med regeringens förslag utom när det gäller anslag 1:6, 1:7, 1:8, 1:9 och 1:11.

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Bostadspolitisk utveckling	±0	20 600
1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	±0	94 500
1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	±0	43 000
1:4 Boverket	±0	318 823
1:5 Statens geotekniska institut	±0	47 248
1:6 Lantmäteriet	+45 000	615 186
1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	-760 000	240 000
1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande	-1 300 000	0
1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	-200 000	3 000 000
1:10 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	±0	34 000
1:11 Innovativt och hållbart byggande	-15 000	60 000
2:1 Konsumentverket	±0	167 979
2:2 Allmänna reklamationsnämnden	±0	44 869
2:3 Fastighetsmäklarinspektionen	±0	25 085
2:4 Åtgärder på konsumentområdet	±0	26 459
2:5 Bidrag till miljömärkning av produkter	±0	4 374
Summa för utgiftsområdet	-2 230 000	4 742 123

BILAGA 5

Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden för 2019 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Förslaget till beslut överensstämmer med regeringens förslag utom när det gäller anslag 1:7, 1:9 och 1:11.

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag	Tidsperiod
1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	0	43 000	2020–2027
1:4 Boverket	0	30 000	2020–2022
1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	–300 000	0	
1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	–4 500 000	0	
1:10 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	0	20 000	2020–2021
1:11 Innovativt och hållbart byggande	–75 000	0	
Summa beställningsbemyndiganden	–4 875 000	93 000	

BILAGA 6

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om upphävande av lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn

Härigenom föreskrivs att lagen (1990:1364) om ändring av plan- och bostadsverkets namn ska upphöra att gälla vid utgången av 2018.